

Рецензію
отримано 24.06.2026
Голова редакції
літвинецької
філол. н., проф. В. П. Іващенко
Вікторія Іващенко

Голові спеціалізованої вченої ради
ДФ 26.133.133
у Київському столичному університеті
імені Бориса Грінченка
доктору філологічних наук, професору,
професору кафедри медіапродюсування та
видавничої справи заступнику декана
Факультету журналістики з наукової роботи
та міжнародної діяльності
Вікторії ІВАЩЕНКО

Рецензія

рецензента **Нетреби Маргарити Миколаївни**, кандидата наук із соціальних комунікацій, доцента, доцента кафедра реклами та зв'язків з громадськістю Київського столичного університету імені Бориса Грінченка про дисертацію **Олександра Олександровича Литвиненка «Цифрова трансформація українських корпоративних медіа: тренди та стратегії»** подану на здобуття наукового ступеня доктора філософії зі спеціальності 061 Журналістика.

1. Актуальність дисертаційної роботи обґрунтовується кількома основними міркуваннями. По-перше, з огляду на прискорену цифрову трансформацію в Україні від початку повномасштабного вторгнення, українські корпорації мають активно шукати нові шляхи взаємодії зі споживачами інформації. Це створює виклик для компаній в межах трансформації та адаптації корпоративних медіа та пошуку нових шляхів взаємодії зі споживачами інформації.

По-друге, хоча успішна цифровізація посилює репутаційні стратегії компанії, однак малий та середній бізнес ще не повністю реалізував потенціал цифровізації. Тому питання ефективності та доцільності трансформації корпоративних медіа і пояснює вибір дисертантом такої гостро актуальної теми. Здобувач акцентує, що цифрова трансформація корпоративних медіа розвивається нерівномірно, але є стратегічно важливою для успішного функціонування корпорації.

Ці вектори відображено у меті наукової розвідки - "проведення комплексного аналізу цифрової трансформації українських корпоративних медіа, визначення ключових трендів, оцінювання рівня їхньої впливу на формування стратегій розвитку корпоративних комунікацій у цифровому середовищі, з урахуванням технологічних, організаційних та комунікаційних вимірів”.

2. Наукова новизна результатів дисертації Олександра Литвиненка полягає у цілісному науковому обґрунтуванні та комплексному аналізі цифрової трансформації українських корпоративних медіа, систематизації ключових трендів цифровізації, визначенні цифрової зрілості медіа. Слід зазначити, що автором вперше були об'єднані технологічний, організаційний та комунікаційний виміри для системної оцінки ефективності корпоративних медіа.

До нових результатів слід віднести такі положення:

- здійснено системний аналіз трендів цифровізації корпоративних медіа українських компаній;
- розроблена типологія стратегій розвитку корпоративних медіа;
- розроблено аналітичні матриці та межі дослідження корпоративних медіа;
- запропоновано підхід до визначення рівнів цифрової зрілості корпоративних медіа;
- розроблено концептуальну модель трансформації корпоративних медіа.

Уточнено понятійно-категоріальний апарат, зокрема поняття «цифрова трансформація корпоративних медіа» та «цифрова зрілість» як стратегічний показник. Таким чином, дисертація формує цілісну наукову рамку для аналізу трансформації корпоративних медіа в цифровому середовищі.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації полягає у поглибленні наукових розвідок щодо цифрової зрілості в корпоративних комунікаціях, сформульовано науково обґрунтовані рекомендації щодо стратегічного розвитку корпоративних медіа. Аналіз використаних автором

теоретичних джерел та емпіричних матеріалів (офіційні вебсайти компаній, корпоративні блоги, сторінки у соціальних мережах) забезпечує концептуальну основу для комплексного огляду процесів цифрової трансформації корпоративних медіа, дозволяє визначити сучасні тренди корпоративних медіа та окреслити стратегічні напрямки трансформації корпоративних комунікацій у медіасередовищі.

Важливим теоретичним здобутком є розроблення стратегічних підходів до цифрової трансформації корпоративних медіа.

У межах дослідження також уточнено понятійно-категоріальний апарат цифрової трансформації корпоративних медіа. Додатково обґрунтовано взаємозв'язок між рівнями цифрової зрілості та вибором стратегічних моделей розвитку корпоративних медіа.

Окремої уваги заслуговує авторський внесок у розроблення концептуального та аналітичного інструментарію дослідження. Здобувач самостійно запропонував класифікацію цифрових медіа в корпоративному контексті (табл. 1, с. 52) та класифікацію функцій корпоративних медіа в системі управління комунікаціями й корпоративною культурою (рис. 1, с. 54), що формує теоретичну рамку для подальшого емпіричного аналізу. На методологічному рівні розроблено аналітичну матрицю дослідження (табл. 3, с. 101) та модель стратегічної цифрової трансформації корпоративних медіа (табл. 4, с. 103), які забезпечують системність і відтворюваність дослідницьких процедур. Завершальним елементом авторського інструментарію є індекс цифрової зрілості корпоративних медіа - оригінальний вимірювальний інструмент, що дозволяє здійснювати порівняльну оцінку рівня цифровізації корпоративних медіасистем. Сукупність розроблених класифікацій, матриць і моделей свідчить про здатність здобувача до самостійної концептуальної роботи та формування власного наукового внеску.

Практична цінність дослідження полягає у можливості застосування його результатів для оптимізації стратегічних комунікацій компаній. Результати дослідження можуть бути використані у сфері корпоративних комунікацій та

медіаменеджменту; у діяльності корпоративних редакцій та медіа платформ; у процесі підготовки фахівців зі спеціальності "Журналістика" та суміжних спеціальностей.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації Олександра Литвиненка забезпечується комплексним характером методологічної бази та поєднанням теоретичних і емпіричних методів.

Слід зазначити, що дисертація виконана в межах науково-дослідної теми факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка "Медіазнавчі студії у науковому та освітньому дискурсах" (2019-2024).

Дане дослідження засвідчує всебічну обізнаність автора у відповідній науковій проблематиці й оволодіння методологією наукового пошуку. Автор спирається на фундаментальні праці у галузі теорії комунікації, медіадосліджень, стратегічних комунікацій і цифрової трансформації – від класичних концепцій до новітніх підходів у сфері корпоративних медіа.

Якісний рівень обґрунтованості наукових положень, висновків та рекомендацій, поданих у зазначеній дисертації, підтверджується опрацюванням значної кількості джерел (319 наукових праць, з-поміж яких 229 іноземними мовами).

Отримані наукові положення та висновки узгоджуються з теоретико-методологічною базою дослідження і підтверджуються розробленими автором рекомендаціями та пропозиціями з оптимізації цифровізації корпоративних медіа в Україні.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності слід оцінити як високий. У дисертації Олександра Литвиненка забезпечено послідовне виконання дослідницьких завдань, що охоплює теоретичне обґрунтування цифрової трансформації корпоративних медіа, модель оцінювання цифрової зрілості

українських корпоративних медіа та рекомендації щодо оптимізації цифровізації корпоративних медіа в Україні.

Автор продемонстрував ґрунтовне володіння методологією наукового дослідження, що забезпечує теоретичну і практичну переконливість наведених міркувань.

Здобувач використовує у своєму дослідженні такі методи: історіографічний, структурно-функціональний, компаративний аналіз, кореляційний, метод триангуляції, контент-аналіз, глибинні експертні інтерв'ю. Поєднання цих методів забезпечило високу обґрунтованість, глибоку осмисленість та релевантність результатів наукового пошуку в розв'язанні завдань дисертації, дозволило комплексно дослідити процес цифрової трансформації корпоративних медіа.

Дослідження демонструє здатність здобувача до самостійної наукової рефлексії та продуктивного синтезу теорії і практики.

6. Апробація результатів дисертації. Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях.

Зміст, основні положення та висновки дисертації були обговорені засіданнях кафедри журналістики та нових медіа факультету журналістики Київського столичного університету імені Бориса Грінченка.

Апробація основних результатів дослідження здійснена у формі виступів та доповідей на 8 міжнародних і всеукраїнських наукових конференціях та круглих столах.

Результати дисертації повною мірою відображені в 6 наукових публікаціях, 3 із яких надруковано у фахових виданнях України. Тематика публікацій безпосередньо відповідає предмету дисертаційного дослідження та забезпечує повноту викладу основних наукових результатів.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення та обсягу.

Дисертація має чітку логічну структуру: вступ, три розділи, висновки, список використаних джерел (319 наукових праць) та 4 додатки. Перший

розділ розкриває теоретико-концептуальні засади дослідження і ТОЕ-підхід. У другому розділі обґрунтовано авторський підхід до класифікації рівнів цифрової зрілості корпоративних медіа. В межах розділу було сформовано дворівневу цілеспрямовану вибірку українських корпоративних медіа, а також застосовано метод експертних інтерв'ю. Третій розділ містить результати кейс-аналізу, контент-аналізу та експертних інтерв'ю, авторські моделі та практичні рекомендації.

Робота є самостійним завершеним науковим дослідженням та відповідає встановленим вимогам щодо оформлення та обсягу, що підтверджується узгодженістю текстової частини, наукового апарату та результатів дослідження. Дисертація являє собою цілісне та методологічно послідовне дослідження: авторська логіка побудови простежується на всіх рівнях наукового тексту — від концептуалізації проблеми до формулювання практичних рекомендацій.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Аналіз тексту дисертації О. О. Литвиненка дає всі підстави стверджувати, що здобувач дотримався вимог академічної доброчесності у повному обсязі. Ознак академічного плагіату, фабрикації чи фальсифікації даних не виявлено. Особистий внесок автора чітко окреслений, зокрема у спільній публікації із науковим керівником відсоток авторського вкладу визначено прозоро.

9. Дискусійні положення та зауваження до дисертації.

Загальна оцінка дисертаційної роботи є позитивною. Водночас рецензент вважає за необхідне висловити такі зауваження та побажання.

1. У дослідженні Олександра Литвиненка емпіричною основою є корпоративні медіа компаній, визнані переможцями у Всеукраїнському конкурсі на найкращі корпоративні медіа у 2022-2025 роках (с.3), що включає 32 компанії різних секторів економіки та поглиблену аналітичну підвибірку з

10 кейсів. Однак така вибірка дослідження представляє передові практики, що не повною мірою відображає середній стан цифровізації галузі.

2. Відбір експертів є методологічно вмотивованим, а їхній професійний профіль охоплює ключові типи корпоративних комунікацій. Водночас бажано було б у п. 3.4 більш розгорнуто представити логіку формування експертної групи саме у такому складі — зокрема, чи розглядалося залучення більшої кількості учасників, які чинники визначили вибір п'яти респондентів, і чи вважає автор цю кількість достатньою для широких галузевих узагальнень, що містяться у висновках.

3. У тексті дисертації подекуди трапляється написання латиницею термінів іншомовного походження, для яких існують усталені українські відповідники. Рекомендується послідовно надавати перевагу україномовним еквівалентам, а також уніфікувати систему аббревіатур і дотримуватися її впродовж усього тексту.

Висловлені зауваження та рекомендації не є принциповими і не знижують загальної позитивної оцінки дисертаційного дослідження, яке є цілісним, має незаперечну наукову новизну і практичне значення.

10. Загальний висновок про рівень набуття здобувачем теоретичних знань, відповідних умінь, навичок та компетентностей.

У процесі виконання дисертаційного дослідження здобувач продемонстрував здатність до самостійного наукового пошуку. Дисертаційне дослідження Олександра Литвиненка засвідчує глибоке оволодіння теоретичними основами медіазнавства, соціальних комунікацій і корпоративних комунікацій. Здобувач демонструє широку обізнаність з вітчизняними та зарубіжними науковими школами, вміння синтезувати різні теоретичні підходи та адаптувати їх до специфіки українського корпоративного медіапростору. Методологічна культура роботи є на належному рівні: здобувач вміло інтегрує кількісні та якісні методи і формулює обґрунтовані висновки.

Дисертаційне дослідження засвідчило сформованість у здобувача наукових компетентностей, необхідних для самостійного аналізу проблематики цифрової трансформації корпоративних медіа, і підтвердило його здатність робити оригінальний внесок у розвиток галузевої наукової думки.

11. Загальна оцінка дисертації та наукових публікацій щодо їхнього наукового рівня з урахуванням дотримання академічної доброчесності та щодо відповідності вимогам.

Дисертація Олександра Олександровича Литвиненка «Цифрова трансформація українських корпоративних медіа: тренди та стратегії» відповідає п. 6-9 Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 №44 (зі змінами), наказу Міністерства освіти і науки України від 12.01.2017 №40 «Про затвердження Вимог до оформлення дисертації», затвердженого Міністерством юстиції України 03.02.2017 за №155/30023, а її автор заслуговує на присудження наукового ступеня доктора філософії з галузі знань 06 Журналістика зі спеціальності 061 Журналістика.

Офіційний рецензент:

кандидат наук із соціальних комунікацій,
доцент, доцент кафедра реклами та
зв'язків з громадськістю Київського
столичного університету імені Бориса
Грінченка

